

Sermo

nitentie. iam est pceptus a lege . nec papa pot in
dispensare. Alius est fructus pcclam ordiat.
scrq q̄ annuatim semel pfitas in qdragesima.
Si autem nō cōfitearis peccas. Et iō si displicet ti
bi peccasse et pponis pfitas suo tpe. s. qdragesi
me. extra peccatum es et lucratis indulgentias. et ē
stilus curie q̄ quis nō sis pfectus. si infra nouē
dies pfitas lucratis indulgentias. et iō est con
siliū et bonū ut pfitas frequenter licet nō tenea
ris nisi in qdragesima. Quartus fructus est quez
dat pfectos. et iste est arbitrii quo ad qlitatem
q̄ pot esse vel ieuniuz vel ořo vel aliqd hmoi.
Facite ḡ dignos fructus pnie. Et vade et apli
noli peccare. qd fuit thema.

Conica q̄ta in. xl. Letare. Sermo.

Olligite que su
pauerant fragmenta. Job. vi. Et of
ficia in euāgeliō hodierno. Unde h
sanctū euāgeliū hodiernū de quo p̄dicaturus
sum facit mentem cuiusdam solennis quiū qd in
desto fecit papa ih̄s x̄ps. Et dicit magnum respe
ctu facientis. s. x̄pi. Scđo respectu inuitatorum.
q̄ apostoli et multi alij. Tertio etiā respectu ei
de quo comedetur. Quarto respectu m̄stitudis
Nos tū non sumus digni esse in illo conuiuio ut
comederemus de illis magnis panibus et integris
q̄ licet diu sit q̄ illud quiū est celebratum. tam
adhuc remanet fragmenta in historia euāgeliī.
Dicit ergo x̄ps. Colligitur et c. Ita dicunt magni
dñi p̄itoribus post prandium. Et h̄ dicit thema.
Colligitur q̄ et c. Nam post q̄ nō fuistis in prādio
illo p̄grite p̄ mēsam. et ista mensa ē historia euā
geliī siue euāgelical. Colligamus ḡ et incipiamus
ab uno capite mense ad aliud et reperiemus sex
fragmenta.

Quartū est obſuantia penitential.
Scđom est prudentia intellectual.
Tertium est ordinatio regularis.
Quartū est p̄fidentia diuinal.
Quintū est misericordia liberal.
Sextum est benivolētia x̄tualis.

Piamo ḡ tangit obſuantia pñialis. s. facere pe
nitentiam p̄ p̄ctis in capite mēse. i. historie euā
geliī ibi cum dñ. Abiit ih̄s trāsimare galilee qd ē
tyberiadis. et sequebat eum multitudine magna.
q̄ videbant siḡ sup his q̄ infirmabant. Abiit ḡ
ih̄s in montem et sedebat ibi cum discipulis suis.
Erat autem p̄mū pasca dies festus iudeorū. Eli
deamus si reperiemus aliquod frustaz panis bonū
Nam dicit q̄ tpe quo ih̄s p̄dicabat in terra pro
missionis de ciuitate in ciuitatē. de villa i. villaz
et castra et loca et etiam interdū p̄ mare. et plu
rima turba sequebatur. et h̄ pluribus ratib⁹
Et p̄ma rō est ppter charitatē spūalem. et h̄ est
melior. Scđa ppter deuotōz ih̄u x̄pi et eius ver
borū. et nō est mirū. Nam illa x̄ba exhibat de ore

I

des incarnati cum maḡ sapore in corda hominū
Alij sequebant eū ppter necessitatē corporales
vt infirmi. q̄ curabat eos x̄bo et tactu sicut libi
placebat. Et ista ratō tenet textus ibi. Seq̄bāt
eum et c. Alij sequebant eum ppter curiositatē
mundanā solū ut viderent miracula q̄ faciebat.
Alij ppter malignitatē diabolicaz ut pharisei.
ut si aliqd x̄bum posset in eo reprehendi. Et iō se
q̄bāt eum multitudo maḡ. Et dicit tpe. q̄ erant
q̄nq̄ milia. verū dicit sanctus Abbat. masculi. et
sic nō cōphendebant m̄leres neq̄ m̄lores et pu
eri. et ideo poterāt esse. x. vel. xx. milia. Et d̄ his
façmētōz sanctū euāgeliū q̄ erāt. xx. anno p̄ et v̄l
tra q̄ illi solū nūerabāt. et sic nūerabāt in ve. te.
Em qd h̄t Hu. j. ii. et. iii. Et ih̄s x̄ps sedet in mō
te. Sed videam si repiemus aliquod frustū p̄no
bis. et certe sic. Nam si discooperiamus maḡpas
mense repiemus obſuantia pñialem seu pñiam
qm̄ dicit euāgeliū q̄ ih̄s x̄pus trās̄uit mare. et
post q̄euit in mōte. Nam mare significat pñiam
q̄ d̄r̄ mare ab amaritudine. q̄si amarū. et hoc est
pñia cuius opa sunt oia amara. Et p̄mū in pñia
est p̄tritio. et illa est amara. ptz q̄ nihil aliud est
q̄ dolor de peccatis p̄teritis. Scđom in pñia est
ppositū amplius nō peccandi. et h̄ est amarum
q̄ est h̄ tuā malā p̄suetudinē. Tertiū est p̄fessio
q̄ est amara. nam amarū est tibi q̄ p̄fessor qui te
habebat p̄ bono videat et coḡscat tuā verecun
diā et infamia. Quartū est afflictio s̄c̄ est ieiu
nare. ciliciū portare. x̄berare se cū disciplinis et
similia. et nō dormire in lecto. nam ista oia sunt
amara. Idem in orōe. nam sicut ille q̄ est in tor
mentis h̄ manus eleuatas. lapis attrahit cor
pus x̄sus terram. ita in oratōe. nam corp̄ est la
pis. ut h̄t Cap. ix. Corp̄ em qd corrūpit agḡ
uat aiam et dep̄mit terrena inhabitatio sensum
m̄ltā cogitantē et c. Item dare elynam durum et
amarū est dando paupib⁹ et restitutōz facere de
mal ablatis. parcere inimicis. remittēdo iniuri
as amarū est. H̄z cōicare qd vltimū est dulce ē.
sed ppter memorā passionis x̄pi video amarū.
Jō dixit de. Cū esset agn̄ comedend q̄ come
derent eū cum lactucis agrestibus. Ero. xii. Cō
cordat sanctus paulus dī. Quotienscūq̄ mādu
cabitis panē hunc et calicem bibetis mortez dñi
annūciabitis et c. j. ad Chor. xj. Mare ḡ signi
ficat pñiam. Et dicit Ilsa. in catico Dñe si sicut
uitur et in talibus vita spūs mei corripies me et
viuificab me. ecce in pace mea amaritudo mea
amarissima et c. Ilsa. xxxvii Amara est q̄ ad cor
sc̄ quo ad p̄tritōz. amarior quo ad os. s. p̄ p̄fes
sionem. amarissima q̄ ad coro. s. q̄ ad satisfactio
nem fiendam. Ecce ḡ mare. Sed illi q̄ transeunt
mare cū x̄po obtinent ascendē ad montem. i. ad
celū. et olt̄ non possum̄ ascendere nisi p̄ pñiam
videatis ḡ fructum pnie. Et iō dō in ps. Domi
est tra. Quis ascēdet in monte dñi. aut quis sta
t̄ 2

Dominica Letare

bit in loco sancto ei? R̄ndit. Innocēs manib⁹ et mundo corde tē. Istud ip̄e dāuid q̄rebāt a suis doctorib⁹ et rabinis. sed r̄ndere nescierūt. s̄ sp̄us sanctus r̄ndit dī. Innocens tē. Et dī aliq̄s ino censib⁹ modis. Pr̄im⁹ modis est p̄ elynaz Sc̄ds ḡ restitutō acceptorū. Terti⁹ p̄ petitōez venie. Et isti q̄ sic faciūt sunt innocētes manib⁹ et mundo corde. Et etiam pp̄ter alias tres cau- cas dicunt̄ innocentēs. P̄ria est pp̄ter p̄tritōez Sc̄da est p̄ satisfactōz. Tertia est p̄ remissionem Ecce h̄ est p̄mum fragmentū. s. pnialis obfuan tia. et de ista locutus fuit dñs ih̄s xp̄s dī. Pe ntentia agite appro. em̄ re. celorū. Matth. viii. Et istū frustum refuetis. q̄r altā viam nō habetis ad montē ascendendi. // Venio ad sc̄dam p̄tez in qua regit secundū frustum. s. intellectuał pru dentia. et hoc cum dī. Cū subleuasset oculos ih̄s et vidisset q̄r multitudō maria venit ad eū dixit ad Philippū. vñ emem⁹ panes ut māducēt hi b̄ aut̄ dicebat temptans eū. ip̄e em̄ sciebat quid esset facturus. R̄ndit et Philippius. Dūcētorū denariorū panes nō sufficiūt eis ut vnuquisq̄ modicū qđ accipiat. Cū xp̄s ḡ sedisset subleuans oculos q̄r iam tenebat eos. i. x̄sus terrā. Et dī circa hoc glo. q̄ tenere oculos sic humiles est signū sapie et non habebat illos volātes matris sue sumendo exemplū. De q̄ septura Lanti. iii. loquīt̄ di. Q̄ pulchra es aīca mea q̄ pulchra es oculi tui colubaz absq; eo qđ intrinsecus latet. Et dī bis pulc̄. q̄r nūq; vana cogitauit. nec etiā ī corpe peccauit. et in h̄ simplē erat laudabil̄. q̄r habebat oculos columbe q̄ sp̄ h̄z eos depresso Nam alie aues multe h̄nt oculos ad rapinaz in clinatos. et isti sunt q̄ respiciūt hinc et inde et ad fenestras. et h̄ est signum rapine. Tenete ḡ oculos colubē. Et de h̄ sp̄us sanctus laudat x̄ginez mariam di. Absq; eo qđ intus latet. i. humilitatem Et subleuauit oculos ih̄s et vedit maximā multitudinem. Et p̄mo dixit magnā. iō q̄r q̄nq; mil lia. sed numerādo a. xx. annis. et supra est maxi ma. Et dixit Philippo. Vñ ememus panes tē Quare ḡ plus q̄sliuit a philippo q̄ ab alio? Di cūt circa h̄ doctores q̄ ideo. q̄r ille inter alios ap̄los erat simplicior. et bñ patuit in eius respō sione grossa. q̄r dixit ducentorū tē. q. d. non est remediu. q̄r si dixisset. Dñe vos q̄ creastis side ra et vniuersa. vos potestis adhibere remediu. tunc fuisset subtil̄. Et circa h̄ est aliud frustum pa nis quod dī prudentia intellectual̄. Nam iesus xp̄s q̄ est eterna sapia q̄sliuit p̄siliuz a Philippo cum tñ iste esset simplex et ebēs. vt p̄ locū a maio ri argueremus. q̄r si xp̄s petebat p̄siliū ab ebete quo nō indigebat. q̄r nec nos vereamur p̄siliū petere p̄ veritate inq̄renda etiam a simplicibus Nam al's supbia esset ex qua multa sequunt̄ dā na. Exemplū. Nam quot male sentētie in mun do dānt̄ pp̄ter verecundiā. q̄r non petūt p̄siliū

ab antiquoribus. Item etiam mlti sunt aduoca ti. qui qñ incipiūt aliquam q̄stionem. p̄mo dñc videre si est iusta vel nō. et q̄rere sup̄ hoc p̄siliū. sed nō curant. sed faciūt q̄ post in fine post mul ta damna p̄ueniunt p̄tes compromittēdo et cō ponunt se. exigentes tñ sp̄ pecunias ab eis vsc̄ ad illud tps. magnum tñ de hoe habes p̄ctū. Ita est in notariis q̄ pp̄ter v̄ba impiuentia instrumenti faciūt causam pdere. et h̄ multotiens pp̄ter non petere p̄siliū. et tenet̄ de dāno da to. Item multi sunt religiosi q̄ habent p̄dicare. et exeuntes de studio ph̄ie incipiūt theologiam et pp̄ter verecundiā non sunt ausi petere p̄siliū. et dicunt mltos errores et incōueniētia in sermo nibus suis et v̄ba improp̄a et scandalosa. Sem̄ qđam religiosus erat p̄dicaturus de Trinitate et voluit p̄dicare p̄ questiones. et formauit p̄mo argumenta p̄ria veritati in p̄ma pte h̄monis bñ triginta ratiōes. Alij videntes et audientes q̄ p̄ ma ps fuerat ita magna recedebant pp̄ter fati gationem. et ip̄e renueebat in illo errore. et h̄ sibi p̄tingebat pp̄ter nō petere cōsiliū. Itē mltotiens in cōfessoribus q̄ in mltis sacramenti erant pp̄ter non petere consiliū. et nesciūt quō de bent absoluere de excōmunicatōe minori et quō de maiorī. Similiter p̄tingit in medico non intelligenti bñ radicem infirmitatis. et hoīes sic p̄eūt non petendo consiliū pp̄ter verecundiā. et poit magnum pondus aīme sue. multa em̄ eueniunt pp̄ter non petere consiliū. Ideo iesus christus ab ebētiori voluit petere cōsiliū. iuxta dictū. Interroga patrem tuū et annūciabit tibi. maiores tuos. et dicent tibi. Deut. xxxij. Interrogādo nō solum maiores. imo etiam minores. Und semel cōtigit ut qđam mgr̄ magnus in theolo gia nō poterat intelligere vnum punctum sacre scripture. et pp̄ter hoc ieunabat et orabat. et nō potuit optatum h̄re intellectum dubij quoisq; humiliauit se et vellet ire ad aliū causa informa tionis. tunc em̄ angelus apparuit sibi et eum ple ne de dubio instruxit. Ideo sanctus Job dicit circa hoc. Interroga iūmetā et docebūt te. et vo latilia celi et idicabūt tibi. loquere terre et respō debit tibi. et narrabunt ea pisces maris Job. xij. Ethic nomiat quatuor cōdītōes p̄sonarum di. Jumenta. iste sunt p̄sone actiue. Aues v̄o sunt p̄sone p̄templatiue. Tertia v̄o conditio sunt agricole. Pisces sunt oēs xp̄iani q̄ dāq̄s baptisimi sunt educti. At ideo qñcūq; reuelas dicta tua pp̄ter humilitatem alicui homī. tunc deus te illu minabit. et scias illud de q̄ dubitabas. Ecce ḡ h̄ secundū frustum. s. prudentia intellectual̄. // Se quis tertiu frustum in quo stat ordinatio regularis. vt. s. q̄libet suet regulam et ordinē viuendi. et h̄ ostendit in tertia pte euangelij cum dicit. unus ex discipul' eius Andreas frater Simo nis dixit. Est puer vnuus h̄ q̄ h̄z q̄nq; panes or

Bermon

I

deaceos et duos pisces. sed hec quod sunt inter tantos. dixit dominus. Facite hoies discumbere. Erat autem fenum multum in loco. et discubuerunt vii numero quasi quinque milia. Vide cu[m] philipus r[ati]ndisset andreas dixit. Hic in societate est puer qui h[ab]et quinque panes et duos pisces. sed quod hoc erit inter tantos. q[uod] d[icitur] dimittam pro nobis. Sed iesus christus vocavit ut omnes discumberent et fuerunt b[ea]ni quinque milia qui sederunt. et hoc declarat sanctus marcus. vij. c. qui dicit quod sederunt per centenos et quinquagenos. scilicet ad unam partem hoies maiores. et ad aliam partem minores. et fuerunt ordinati per centenos in longum. et sedebant super fenum. ut possent transire in modum sulcorum. et per transuersum erant quinquaginta. et ita de mulieribus et minoribus. Et isto modo fuerunt ordinati. iuxta illud. Que a deo sunt ordinata sunt. Itaque qui resistit potestate dei ordinationi resistit. qui autem resistunt ipso sibi damnationem acquirunt. Ad Romanos. xiiij. Sed queritur quare dominus noluit ut comederent donec fuerunt ordinati. cum tamen in ordinatio emitam moram fecerunt. Responsorio quod hoc frustum absolum est intra manus. et est ordinatio regularis. Quia si volumus quod deus puidet communictati oportet quod sit ordinata. Et ita de omni monasterio religiosorum de omni capitulo. collegio. etiam quilibet in domo sua sit bene ordinatus. Exemplum. Si rectores alicuius universitatis tempore licitatis volunt quod deus det eis pluuiam suo loco et tempore ordinent ciuitatem locum vel villam. et non stet leprosi cum aliis sanis. nec meretrices stent cu[m] bonis mulieribus. nec iudei cum christianis. Itaque quod nemo audeat diebus domicilis et festiuis laborem. et sic postquam est ordinatum. tunc deus providebit illis. Item que est ratio quare plebes conuentus religiosorum moriuntur et peunt fame. quod inter eos non est ordinatio que persistit in paupertate. castitate. obedientia. et in aliis ceremoniis. Ita dicamus de capellaniis. qui ordine suo dicere debet matutinas et alias horas canonicas. et de uote orare. nam quilibet scit suum ordinem. Non quod semel oret in aurora et scilicet genibus flexis. et scilicet non. sed accipiendo horam per ordinem. non accipiendo interuallum nec induendose. Nam bene dictus est quod vitam habet ordinatam. iuxta verbum omnium honeste et sum ordinem habet in vobis. scilicet ad choros. xliij. Benedictus est qui christianus religiosus presbyter vel alius qui totum tempore tenet ordinatum. et istis puidet deus. Et habetis frustum bonum quod est ordinatio regularis. Quartum frustum est confidentia diuinalis. scilicet in omnibus necessitatibus et piculis confidere de deo. quod licet amici et penates deficiant in pecunia. tamen deus non deficit in necessariis. et hoc frustum inuenitur in mensa. scilicet in euangelio ibi. Accipit ergo dominus panes. et cum gratias egisset distribuit discum buntibus. sicut et expiscibus quam volebat. Nam

quoniam dominus christus homines vidit ordinatos accepit panes et pisces. et tenendo in manibus. et oculis ad celum eleuatis. tunc bene dixit et dedit discipulis. et discipuli dederunt omnibus instantiis quod oes saturati fuerunt. et sic victus multiplicabatur. Et hoc fuit factum tribus modis. Primo inter manus christi frangentis. Secundo modo crescebat in gremiis apostolorum ministrantium. Tertio inter dentes comedentium. Ecce quod multiplicati sunt et saturati fuerunt. de quo sapore dico vobis quod nullus fuit panis ita suavis et sapidus. Quoniam regula est in theologia quod quicquid iesus faciebat miraculose proualebat ei quod siebat per naturam. Ita cum restituiebat visum vel dando sanitatem. et quoniam fecit de aqua vinum in nuptiis architriclini. Et forte queretur aliquis an aliquid biberunt. Nam certum est quod itinerantes et fessi si multum comedunt et non bibunt magna est passio et pena. sed euangelium nullam facit mentionem de potatione. Habemus tamen dicere ne prandium videat imperfectum. quia dei perfecta sunt opera. Deuteronomio. xxxij. quod biberunt et quod illi panes et pisces fuerunt simul cibus et potus. Nam non legitur quod esset ibi vinum neque fons. nec video ratio quod habuissent ire ad fontem. quod tunc esset ibi inordinatio. quod autem panes et pisces erant simul cibus et potus. trahit ex duabus passibus biblii. scilicet Exodus. xvij. et Numeri. xx. ubi dominus quod filii israel habebant in deserto quod comederebant sed non quod biberent. quare ipse murmurabant contra moysen. qui orauit deum. et deus dixit sibi quod cum baculo percuteret saxum seu rupem. et fecit. et exiuit flumen aquae viue. Ita petra tamen erat christus. scilicet ad Choros. x. Et significat quod petra. id est christus daret eis ad bibendum. Hic etiam de illo pane et pisce exhibat liquor. qui refocillabat comedentes. Nam si de petra in qua nullus liquor erat exhibat aqua. quanto plus de pane. Et hoc fuit figura comunicandi. et tam dicunt laici. vos clerici decipitis nos. quia dat nobis dominus corpus christi. sed non dat nobis de sanguine. sed non est verum. imo damus vobis de sanguine. quod in hostia consecrata est ibi totus corpus ex vi corporum. et totus sanguis ex concordia reali. unde antiquitus dabat etiam de sanguine. Et quia ex hoc sequebantur multa picula. Nam multi rustici cum magnis barbis communiantes faciebant quod aliquid in barba remanebat. et persequentes plura alia picula. ideo fuit mutatus. Nam in corpe est sanguis. Ideo dominus Iohannes. vij. Qui manducat carnem meam et bibit meum sanguinem tecum accipiendo et per etiam. Nam vivus caro est et corpus viuu. et ideo non sine sanguine. et hoc frustum est confidentia diuinalis. Sed tunc apostoli quasi desperabat. eo quod non poterant hoib[us] puidere. Sed christus voluit aliter puidere. scilicet modo inusitato ad dandum intelligere quod in nullo casu siccitatis nec alio modo desperemus de deo. sed quod habeamus bonam confidentiam. et non teneamus

L 3

Dominica Letare

modū aliorū rusticorū qui dicūt. si nō plūst non habebimus isto anno blada. sed isti nō habent bonā intentōnem nec p̄fidentiam dē deo. Nam deus p̄t dare non solum frumenta in cāpis. imo etiam in horreis. Idem de vino & de alijs. & sic interdum non p̄cedit ppter diffidentiā nostrāz. Et circa istam materiā audiatis pabolā. Nam semel p̄tigit q̄ in ciuitate Valentie blada erant duabus palmis supra terram & siccitas nimia & crudel' & non crescebāt. & fiebant incessant p̄cessiones cum multis letanījs. & nūq̄ pluit. & rēpe messiū gentes collegerūt blada ita parua. & nunq̄ tantū frumentū habuerūt. Nam sp̄ice erant melius granate q̄ vñq̄ p̄us. licet habuerunt pa rum de palea. Et ideo si nos sequeremur xp̄um vt illi puidet nob̄ sicut & ill'. Petatis ergo plu uiā vt sibi placet. q̄z aliter p̄t puidere absq̄ pluuiā puidet semp animalibus. Et placēt deo q̄ nos diceremus de eo sicut dicit filius p̄uulus de patre suo. Nam si interrogas pueruz. Quid comedes hodie? dicit ip̄e. pater meus h̄z curā. Et si dicas sibi. post istam vestem q̄s dabit tibi aliam? R̄nidet. pater meus puidebit. Istū modū vellet deus habere de nob̄. q̄ haberemus de eo talē p̄fidentiā sicut filius h̄z de p̄re natu rali. Sed nos minus p̄fidimus de deo q̄ d̄ vno iudeo vel saraceno. q̄z si tu habes aliquod in strū manu alicui' notariū scriptum in quo cōtineat q̄ tal iudeus sit tibi obligatus in .xx. vel. xxx. florenis. & dicit tibi. vnde habetis frumentum isto anno? R̄ndetis. ecce tal' est mihi obligatus de illo habeo. & non p̄fidis de deo. iniuriā fācies ei. q̄z cartam fecit tibi deus p̄ notariuz fide dignum sanctū Lucam cum dr. Primum querite regnum dei. & hec omnia adiūcent vob̄. Et no lite solliciti esse tē. Matth. vij. Confidatis ḡ deo sicut de patre. & queratis honorē suuz & iusticiam. s. p̄niā & p̄fidentiam. Ecce ḡ frustum panis. s. diuinal' p̄fidentia. Et ideo voluit mō i solito xp̄s puidere. Quintū frustum est libera lis misericordia erga paupes largit se habere. et hoc tangit cuin dr. vt aut̄ impleri sunt. vñq̄ ibi manduauerūt. Nam videns ih̄s q̄ iam come debant dixit apostol q̄ quererent vasa aliq̄ cuz q̄bus colligerent fragmenta. dans diuilib' exē plūm q̄ nullum panis frustum ponat in armario. sed q̄ detur paupibus. & non dent canibus nec gallinis nec alijs animalibus. Et apli sic in quendo inuenierunt. xij. cophinos. & q̄libet ex a postol habuit vnum & collegerūt panes. Et alijs de comedentibus absconderūt panem. & h̄ propter bonum saporē viatici. & nō lebant depone re. sed apostoli q̄rebant & petebat cū magna diligētia. Deinde dico vob̄ q̄ si ego essem in illo cōuiuio q̄ penes me retinuisse etiam vñū fru stum. & collegerunt. xij. cophinos. Et h̄ demon stratur misericordia ielu xp̄i liberal. Et ideo dici

tur Lu. xj. Clerūtamē q̄d sup̄est date elynam. & ecce omnia mūda sunt vob̄. Semel ih̄s xp̄s fuit inuitatus i domo cuiusdam diuitis. & ip̄e diues amore xp̄i inuitauit alios diuites. & xp̄s dixit il lis. Date quod sup̄est. & omnia mūda sunt vob̄. Nam tante v̄tutis est elyna q̄ mundat peccata & dixit q̄d sup̄est. & nō dixit. q̄d necesse est. Sed quero q̄d significant q̄nq̄ panes? Respōdet be da q̄ q̄nq̄ panes significant q̄nq̄ libros moysi. sc̄z in q̄bus erat tota p̄uilio iudeorū sicut in q̄n q̄ panibus illius turbe. Et dicunt ordeacij. nā ordeum extra est asperū. intus est albus & dulce Ita erat in illis. Et ideo dixit ih̄s xp̄s. Scruta mini scripturas in q̄bus vos putatis vitā eter nam habere. Et ille sunt q̄ testimoniū p̄hibet de me. Joh. v. Queratis ḡ bñ. & non solū corticem q̄z asper est. sed etiam ad farinam. i. medullā intrate. Et isti duo pisces significat duo. s. doctrinā p̄phetarū & psalmiste. & ideo xp̄s dīc. Qm̄ necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi & p̄phetis & psalmis de me. Luce. vi. Et isti panes & pisces erant integri quo usq̄ venit xp̄s q̄ fregit & dedit apostol q̄n aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Luce. vi. Sup̄sūt xij. cophini p̄ nob̄. quia articuli fidei duodecim. Et q̄libet apostolus sumpsit suum cophinum. Nam q̄libet fecit vñū articulū in symbolo. Primus articulus. Credo in deū patrem oipotetez creato. ce. & ter. tē. Sed ibi quādo dicit sanctorum cōmunionem intelligatis. i. sacramentorū. & isti articuli non peunt simpl̄r. dicunt tñ p̄ire q̄n xp̄ianus haber bñ in corde sed non in ore. q̄a tunc modico ad modicuz p̄ibunt. Et si vultis h̄ melius videre. ponam vñā candelam accensam in aliq̄ lucerna. in qua nō sit aliquod spirame. clarum est q̄ modico ad modicū extingue. Ita est de fide. Nam cor homis est lucerna. & fides ē cā dela. quia in p̄s. dicit. Illumina lucernam meā domie tē. & quādo venis ad demonstrationē & titubationē incidis in heresim. Quid est ergo fiendum: dico vob̄ q̄ in quolibet mane cum es ī dutus & caligatus flexis genibus dicas sel' credo in deū tē. & idem de sero ante q̄z sis ī lecto. & cum p̄testatōe dicendo. tunc respirat cedula & lumē p̄suatur. Et cum venerit pditor ille an tixp̄us tunc stabis firmus. & an p̄mittas te frustari ante q̄z sibi consentires. Ita ḡ misericordia liberalis est necessaria & alijs & nob̄. quoniam anime sue debet q̄libet misereri. Et hoc est vēz frustum. s. misericordia liberal. Sextū frustum est benivolētia & ualētia cum dicit. Illi ergo homines cum vidissent signum q̄d fecerat dicebat q̄z hic est vere p̄pheta q̄ venturus est in mūdu sc̄z facere gratias recognoscēdo bñficia. Ita sp̄ post comeditionem & an prandiuiz debetis agere gratias deo. Et ideo ip̄e an accipiēs panes bñ dixit. Nam xp̄s an introitū mēlesp̄ faciebat ver

Sermo

II

ſū ex psalmista. Oculi oīm in te ſperāt dñe. et tu das eſcam illorū in tpe oportuno. Apis tu manum tuaz tē. Quia eſca corporal fuit venenata ip diabolū. et ideo debet poni medicina ſeu tyria ea h̄ venenum ſaltem adminiſtus dicendo ielus ſi aliam oratōz ppter tuam gulositatem nō potes facere nec dicere. et in fine ſl̄r deum laudare debes. Cidi in ptibus lombardie q̄ in q̄dam homine erant bñ q̄ngenti diaboli. et queſui cur intrauerūt. et ples repondebat dicentes. q̄ comedendo vel bibendo. et non faciendo oratōz vel ſignuſ ſancte crucis. Et circa h̄ refert. b. Gregorius in pmo dyal. q̄ in quodam monaſterio monacharū in orto erant lactuce m̄lte. et vna ipſaz monacharū deſiderio momordit in vna illarū. et nō dixit ih̄s. et ſi: comedendo intrauit diabolus in corpe ipius. et diabolus iſte p̄iurabatur p vnum ſanctū hominē. et dicebat. dimittas me. ego non habeo culpam. q̄r eram ſupra lactuaz et ipa comedendo poſuit me intra ſuum corpus. Et ideo puidet nob̄ xp̄s dando nob̄ exempluſ quādo eleuauit oculos ad celum. et dixit. Oculi omnīū in te ſperant dñe tē. in Ps. Exultate. Idem in fine prandij vel cene. Nam dicit ſcr̄us Matth. q̄ in die cene hymno dicto exierūt ipi in montem olivarū. et tunc dixerūt. Memoriaz fecit mirabilū ſuorū misericors et miſator dñs eſcam dedit timentibus ſe tē. Et ideo teneatis istam regulam ut cognoscatis dei bñſicia. Et iō dicit. j. ad Thimo. iii. Libos deus creauit ad pciendū cum ḡtiarumactō de fidelib⁹ et hiſ q̄ cognouerunt veritatem. q̄r omis creatura dei bona et nihil ab iſcendi quod cum ḡrazactōne picipitur. ſanctificat em̄ p verbum dei et oratōz. Ecce ḡ hic ſextū fruſtum. et ideo colligite poſtq̄ non fuſtis in illo prandio.

Domica q̄ta in. xl. Sermo ſcōus.

Habet quinq̄ pa
nes ordeaceos et duos pifces. Johā. vi. Quilibet dñs ſiue paterfamilias teneat de iure naturali pontificali et etiā impiali ſuis ſuitoribus et domesticis ſufficient puidere j. Thimo. v. Si quis ſuorū maxime domesticorum curam nō h̄z fidem negauit et infideli ē deterior tē. Summus itaq̄ paterfamilias domin⁹ ih̄s q̄non venit legem ſoluere ſ adimplere. ſuffiſienteſ ūno reuera ſupabundanteſ fecit puiſionem p ſuis ſuitoribus et domesticis. Nam habet q̄nq̄ panes ordeaceos et duos pifces q̄ ſufficiunt abundantissime. ut in euāgelio hodierno mifſice deſignat.

Primus est corporalis.

Scōus penitential.

Tertius sacramental.

Quartus doctrinalis.

Quintus celeſtialis.

De quibus dicit thema. Habet q̄nq̄ panes tē. Juxta intellectuſ allegoricū. De pmo pane coſporali quo intelligiſ omnis humanus vici⁹ ordeaceus est ppter asperitatem exteriorem. s. in acqrendo. Gen. iiii. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. donec reuertaris in terraſ de qua ſumptuſ es. Hunc merent veri ſuitores dei. q̄ ſez faciūt voluntatem dei obedientes mādatis eius. Quare petimus in oratōe dominica. Fiat voluntas tua ſicut in celo et in terra. panem tē. Dic exemplum de ſutore et compatre. **D**e ſe cūdo pane penitentiali qui ex vili materia ſez ex peccatorum recordatōe conficiſ. Ordeacius q̄dem et asper est ppter dolorem contritoſ. Ordeaceus et asper ex rubore confessionis. Ex labo reſtaſfactionis. Dic exemplum de muliere dānata ex rubore confessionis. p. cv. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Eze. liii. Quasi ſubcinericū et ordeaceū paneſ comedes. **D**e tertio pane ſacramentali. qui de puriſſima materia confeccius fuit in vtero virginali per ſpūm ſanctum. Imo ſim theologiam in celo gentiſ. in vtero virginis fermētatus. in patiblo crucis excocetus. in mensa altariſ apositus. in ſciebus reconditus. Ordeaceus d̄r ppter asperam paſſionis memoriaz. j. Chorin. xj. Quotientiſ ſuorū māducabitis panem hūc et calicē biberi tis mortem dñi annūciabitis. i. repſentabil do nec veniat. Joh. vi. Hic eſt panis q̄ de celo deſcendit. q̄ manducat hunc panem viuet in eternū. De q̄rto pane doctrinali q̄ ſect⁹ ē ex autoritatibus diuine ſcripture. ordeaceus ppter austeritatem correccioſ et dure rephbenſionis in peccatores. Ecc. xxij. Verbum ſapiens quodcunq; audierit ſcius laudabit. et ad le adiūciet. audiuit luxuriosus et diſplicebit illi et p̄iſcet illud post dorſum ſuū. Silt̄ de alijs vitioſis. Sed tamē d̄r Matth. iiiij. Non in ſolo pane viuit homo. ſed in omni vbo quod pcedit de ore dei. De q̄nto paſne celeſti. hic eſt ex beatitudinibus et dotibus gl̄e confeccius. Ordeaceus dicif ppter tribulaſtiones. Quoniam p multas tribulatōnes oportet nos intrare in regnū dei. Actuū. xiiij. Sed tamē beatus qui manducat panem in regno dei. Luce. xiiij. Duo pifces ſunt exempla ſanctorū martyrum et pfeſorū quibus q̄li pdimento predicti panes ordeacei comestibileſ reddunt. Nō de illo viro nobiliffimo q̄ factus religioſus dicebat q̄ iuuencule m̄leres nō ſinebāt ipm dormire ho ra matutinarū. j. Heb. xiiij. Demētote ppoſitorum uestrorū q̄ vob locuti ſunt vobum dei. q̄ rum intuentes exitū queratōis imitamini fidē. Greg. Si exempla ſanctorū recolim⁹ nihil graue eſt qđ non equo animo ſuſtineam⁹. Et prece pue cum q̄s recordaf de paſſione xp̄i. Nota exemplū de illo q̄ voluit exire ordinē ppter panis asperitate. cui xp̄s apparens intinxit vulnereb⁹.

L 4